

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Rechtstreeks

vrijzinnig humanistisch tijdschrift

UNIA

LOT

AI

PS4

EVA

HVDM

UPV

HVV

181

UFO

Terwijl ik dit schrijf is het mediastormpje dat Gwendolyn Rutten, voorzitter van Open Vld, veroorzaakte met haar uithaal rond de overheidsfinanciering van levensbeschouwingen, alweer gaan liggen. Mevr. Rutten greep de ophef over de Beringse Fatih-moskee aan om het hele systeem van financiering op de schop te nemen. De religies moeten zelfbedruipend worden, zo heet het, en dat behelst dus evenzeer de financiering van de georganiseerde vrijzinnigheid. Ze wil daarvoor sleutelen aan grondwetsartikel 181 dat dit mechanisme regelt. Dit betekent dat het bewuste artikel voor herziening moet vatbaar gesteld worden vóór de verkiezingen van een nieuwe federale regering, verkiezingen die pas doorgaan in 2019. Je moet daar dus een parlementaire meerderheid voor zien te vinden en dat is veel minder vanzelfsprekend.

De eerste reacties waren eerder weifelend tot ronduit negatief. Dat de bisschoppenconferentie vierkant tegen is, is weinig verrassend en dat CD&V op de rem staat is dat evenmin, maar de reactie van Sylvain Peeters, voorzitter van de Unie van Vrijzinnige Verenigingen is dat wel. "Ik ben in theorie absoluut voor de strikte scheiding van kerk en staat, maar als je dit voorstel doortrekt naar bijvoorbeeld het onderwijs, de zorginstellingen en politieke partijen, dan raakt dit de totale maatschappij", aldus Peeters. Dat CD&V het voorstel van

Rutten afschiet omdat de partij vreest voor het verlies van controle, is volgens Peeters "zeer merkwaardig". "Dat idee van controle is natuurlijk vooral gericht tegen de islam. Maar als men dat idee van verstrengde controles wil toepassen op de vrijzinnigheid is voor ons het kot te klein", aldus Peeters.

Hij staat dus in mentaal niet te springen om aan het financieringsmechanisme te raken; waarom anders de kar dermate overladen, goed wetende dat dit het debat volledig doet ondersneeuwen. Vraag blijft of de heilige principes hier niet moeten wijken voor het pragmatische, de financiering van ons eigen vrijzinnige zuiltje. Jaarlijks betaalt de Belgische Staat zo'n 110 miljoen euro voor lonen van priesters, imams, rabbijnen en andere geestelijken. Dat is amper 5 % van het justitiebudget, maar voor hun pensioenen komt daar nog eens 40 miljoen bij. Samen met de uitgaven van gemeenten (die instaan voor het religieus patrimonium en de exploitatierekening van de kerkfabrieken) kwamen de overheidsuitgaven voor de eredienst in 2015 op 415 miljoen euro. Van die koek gaat ca. 80% naar de katholieke eredienst. De georganiseerde vrijzinnigheid gaat met zo'n 10% lopen. Een al bij al niet onaardig bedrag.

Stel dat Mevr. Rutten het voor het zeggen zou krijgen en tabula rasa houdt. Financiering op nul, elk zaait naar de zak en zet de tering naar de nering. Zou dat een goede zaak zijn? Zou u als vrijzin-

nige in uw buidel tasten om de georganiseerde vrijzinnigheid boven water te houden? En zo ja, hoe diep dan wel? En zou u geven aan uw (plaatselijke) vereniging naar keuze of liever via de invoering van een kerkbelasting, naar het Duitse Kirchensteuer-voorbeeld?

Wat mij interesseert is hoe we als welvaartstaat moeten omgaan met de levensbeschouwing en religieuze beleving van minderheden. Wanneer je alles overlaat aan het private systeem, zoals in de VS, dan bestaat het gevaar dat kapitaalcrachtige godsdiensten de kleinere of armere groepen uit de markt concurreren. Als we de financiering loslaten, dan laten we ook voor een groot deel de controle los over wat verteld wordt in al die kerken en jawel, moskeeën. Is

gerichte financiering dan geen glijmiddel om radicalisering tegen te gaan? Of ben ik hier gewoon wat excuses aan het verzinnen om me verder te kunnen laven aan de rijkelijke subsidiepot waar ook wij van mee snoepen?

Laat ons misschien starten met het schrappen van artikel 24, waarin wordt vastgelegd dat de openbare scholen onderwijs in de erkende religies en in de n.-c. zedenleer moeten aanbieden en waarin de financiering van deze vakken én van de godsdienstvakken in het vrij onderwijs wordt vastgelegd (goed voor zo'n 292 miljoen euro in Vlaanderen). Zo voeden we misschien generaties op die hier op een veel minder beladen manier mee zullen omgaan. Een uitdoofscenario dus.

(Philip Bolle)

Werken mee aan dit nummer:

Gianni Blondez, Philip Bolle, Jean Pierre Callant, Mieke Deltomme, hvdM-leper, Ilse Leyn, Sammy Roelant, Stefan Vanwildemeersch en Peter Vanthuyne.

Eindredactie en redactieadres:

Philip Bolle - Vleeshouwerstraat 10 - 8900 Leper
E-mail: philip.bolle@telenet.be

Lay-out:

Deruddere bvba
RECHTSTREEKS is een uitgave van de Ieperse Vrijzinnige Koepel (IVK)

Lid worden van HVV/OVM kost 12,00 euro per jaar, te storten op rekeningnummer BE47 6469 0125 3080

Met de steun van deMens.nu en de provincie West-Vlaanderen

Inhoudsopgave

- p 4 De toekomst is al begonnen,
- p 7 Mind control
- p 10 Vrijheid achter prikkeldraad
- p 12 Blaffende honden...
- p 15 De gedachten zijn vrij...
- p 18 De gematigde afstand
- p 20 De boerka is het equivalent van de Jodenster
- p 22 EVA Westhoek van start
- p 24 De hypocrisie van herdenken
- p 26 Ufo's bestaan
- p 28 Welkomst- of geboortefeest

maar zal die ook brengen wat ervan verwacht wordt?

In het afgelopen paar jaar, waren IOT (internet of things / internet der dingen), automatisering, robotica en AI (artificial intelligence / kunstmatige intelligentie) alomtegenwoordig in een deel van de wereld, meer bepaald in het bedrijfsleven, de technische en economische pagina's. En inderdaad, de mensheid heeft zich in het verleden -elke keer dat het werd geconfronteerd met industrialisatie en automatisering- kunnen aanpassen; er werden nieuwe banen gecreëerd en mensen konden groeien.

En toch voelt het momenteel anders aan, alsof we deze keer als Icarus gaan vliegen of godbetert, een Toren van Babel proberen te bouwen. Technisch zou deze revolutie zeker kunnen slagen, maar tegelijkertijd kan het ook de ondergang van een heel systeem bewerkstelligen. Ons huidig maatschappijstelsel steunt op voortdurende groei, op het gelukkig houden van de beleggers, op het waarborgen van de zekerheid dat er genoeg mensen werken voor een pensioenpiramide en bij uitbreiding de welvaartsstaat. Duurzaamheid van producten en diensten is minder belangrijk en wereldwijd heeft slechts Bhutan een 'Bruto Nationale Geluk index' geïmplementeerd.

Kijkend naar de huishoudens (mobiele telefoons, laptops, wasmachines ...) en industriële apparatuur-sector, waar de prijseserosie alomtegenwoordig is en waar

de goederen defect lijken te gaan net na afloop van de garantie, krijgt men het gevoel dat de inhoud van de portefeuille van mensen gestructureerd wordt verplaatst naar consumptie en dit enkel om 'het systeem' te dienen (zie hierboven). Niet duurzaam dus.

Een andere manier om 'het systeem' van voedsel te voorzien, is geraffineerder, bijvoorbeeld door de invoering en generalisatie van nieuwe verkooptechnieken. Als we de verkoop van software bekijken, zien we een tendens om vooral abonnementen te verkopen, eerder dan de software zelf. Het voordeel is dat men meestal de *upgrades* gedurende de abonnementsperiode erbij krijgt, het nadeel is dat men vast zit aan een (te) duur abonnement; men was meestal immers al tevreden met de functies die op het moment van de release bekend en ingesloten waren. Hierdoor -hoewel soms interessant voor volumegebruikers- lijkt het alsof de incidentele gebruiker een melkkoe wordt voor de bedrijven. Waar de verkoop vroeger in één keer afgehandeld en geboekt werd, wordt er nu een *'long term commitment'* opgedrongen en dat zorgt voor een continue financiële stroom naar de bedrijven toe. Naast software zijn er ook andere aanbieders die op dezelfde manier werken. Denk maar aan tv-abonnementen, waarbij pakketten worden aangeboden die uiteindelijk voor 80% niet worden gebruikt. Opnieuw, niet duurzaam.

De volgende stap wordt de combinatie van IOT en AI, waardoor de koelkast

met de oven zou kunnen communiceren, wat ze ook tegen elkaar te zeggen mogen hebben. En hoewel de bestaande toepassingen momenteel nog dikwijls *gimmick* lijken (je verwarming op afstand aanzetten, de elektriciteitsproductie van je zonnepanelen opvolgen in het buitenland...) toch zal de combinatie van AI en IOT een aantal krachtige, doch soms verontrustende ervaringen teweegbrengen. Daarom, snel vooruit naar 2025. We zijn 2025, kunstmatige intelligentie is uit de kinderschoenen gestapt, automatisering heeft 50% van de bedieningsjobs vernietigd, vrachtwagenchauffeurs zijn verdwenen en artsen vervangen door verpleegkundigen die de resultaten van de scanners voorlezen. De logistieke teamleden begeleiden patiënten van machine tot machine om de benodigde behandelingen te krijgen en plaatsen de patiënten vervolgens in een elektrische rolstoel die hen autonoom naar de volgende plaats brengt.

Kan het bovenstaande realiteit worden? Ja, technisch gesproken zijn we in staat om dit te bereiken: de vaardigheden, competenties en programmering bestaan. Doch dit kan evengoed helemaal fout gaan en dit omdat het systeem onderweg waarschijnlijk zal crashen en ineensstorten. Immers, zoals eerder vermeld, staan families/gezinnen financieel onder druk ten gevolge van het voortdurende uitmelken door bedrijven, het aanpraten van onbestaande behoeftes, de druk door abonneren van diensten,

het broodnodige vernieuwen van hardware om alles gedraaid te krijgen en dan nog de uitgaven die er komen wegens 'de angst voor het missen'. Door de combinatie van het door 'het systeem' benodigde uitgavenpatroon met een plotselinge massale werkloosheid (en dus het verbrijzelen van de financiële ruggengraat van de middenklasse) kan men een dramatische verandering verwachten. Deze gecombineerde schokgolf zal een groot deel van de getroffen personen doen overgaan naar een overlevingsmodus waarbij abonnementen worden geannuleerd, waarbij nieuwe aankopen en vernieuwingen worden uitgesteld en waar, wegens angst, ledigheid en armoede, politieke onrust zal ontstaan. Deze bruuske ommezwaai en impact op 'het systeem' zal leiden tot een cashtekort bij de bedrijven waardoor de bedrijven die er nog toe in staat zijn de automatisering gaan maximaliseren en de fysieke beroepsbevolking gaan minimaliseren. De neerwaartse spiraal zal versterkt worden en leiden naar een koers naar de bodem.

Zal het allemaal negatief zijn? Is er niemand zijn die zal winnen? Welja, tijdens de ontwikkeling en het onderhoud van de IOT / Robotics / AI, zullen specifieke, hoogopgeleide werknemers sterk bevestigd worden, maar zij zullen moeten presteren in moeilijke omstandigheden. Immers, als gevolg van de auto-

mativering, zullen geen fysieke middelen (mensen) als back-up bestaan wanneer iets verkeerd loopt. Dit zal leiden tot de noodzaak om hoogontwikkelde, cross-functionele teams ter beschikking te hebben om snel te kunnen ingrijpen bij calamiteiten. 24/7 beschikbaar om snelle analyses te maken, correctie-opties te bepalen, testen uit te voeren en de updates te implementeren en dit zolang er geen zelfherstellende software bestaat. Bij herhaling, niet duurzaam.

Eveneens te overwegen... wat te doen met je leven? Gewoon gaan zitten en wachten tot je sterft is geen optie; innerlijke motivatie om te leren zal nogal wat (mentale) kracht vereisen als je vaststelt dat alles om je heen is ontwikkeld tot een standaard die je zelf haast nooit kunt bereiken. Je zou talen kunnen leren, maar je vertaalmachine is 100 keer sneller en nauwkeuriger... Je wilt natuurkunde studeren, maar je rekenmachine lost die raadsels op in seconden. Je kunt alleen maar hopen dat cultuur het antwoord wordt en mensen (oude) ambachten weer opnemen en voortbouwen op vaardigheden die niet zo eenvoudig te automatiseren zijn. Natuurlijk kan men proberen om zichzelf af te sluiten van al deze ontwikkelingen, op afstand leven, eigen dieren kweken en groenten verbouwen, genietend van een 'eerste kolonisten'-lifestyle. Echter, men zou ertoe kunnen worden gedwongen deze ontwikkelingen toch te accepteren... Hoe dan?

Denk aan een verplichte ziekteverzekering met 5-jaarlijkse verplichte controles. Deze controles zouden alle informatie bevatten over wat er in jouw lichaam gebeurt, maar zouden ook blootleggen wat jouw korte, middellange en lange termijn vooruitzichten zijn en welke behandelingen mogen worden verwacht. Combineer deze kennis met het feit dat je (al dan niet) krap bij kas zit en dat het systeem *big data* heeft verzameld over je levensstijl, je behoeften, noden, hobby's enz. De combinatie van big data, AI en het IOT zal verwerkt worden door algoritmes die je leven zullen bepalen. Simpel gezegd, het algoritme zal beslissen welke behandeling er (nog) toegepast mag worden om voldoende *return on investment* te krijgen. De mens in de weegschaal dus. We kunnen alleen maar hopen dat er een goede gedragscode zal bestaan die ervoor zorgt dat het algoritme ethisch opgezet en onderhouden wordt.

Vervolgens is er nog de kwestie van de voetafdruk. Waar zal de automatisering zich verspreiden en welke invloed zal dit hebben op de relaties tussen organisaties, steden, landen, continenten? Sommigen zullen wellicht de oplossingen ontwikkelen; andere zullen alleen de effecten ondergaan en nooit de winst van zien. Reden tot ongerustheid. En toch, zoals altijd, elke reis die men aanvat, moet men echt uitrijden om volledig te ervaren, maar de rit waaraan de mensheid nu begonnen is, heeft nood aan een rijder genaamd 'ethiek'.

(Stefaan)

Over de relatief korte periode van de laatste paar jaar, wordt het steeds duidelijker dat de informatie die ons voorgeschoteld wordt niet altijd accuraat is. Integendeel, informatie is steeds meer gekleurd, steeds meer gepropageerd, gegeneerd, zelfs ronduit verzonden. En wat nog erger is, het lijkt er steeds meer op dat wie dergelijke leugens verspreid er ook vaker mee wegkomt. Het wordt zelfs meer en meer als tijdsverlies beschouwd om de eigen leugens te verbergen eens ze ontdekt worden. Als je maar voldoende polariseert, wordt al wat je verkondigt aanvaard als waarheid, en alle tegenargumenten worden als vuile tactieken van je vijanden aanzien.

Zo hebben we er sinds enkele weken een nieuw toverwoord bij: *alternative facts*. Tekenend voor de conflictueuze verhouding tussen de nieuw verkozen president Donald Trump en de media. Alsof het nog nodig zou zijn om een extra kers op de taart van onwaarheden te plaatsen die onze (digitale) wereld worden in gestuurd. En zijn de door Trump en zijn entourage aangebrachte feiten nog kinderlijk gemakkelijk als het verdraaien van de waarheid weg te zetten, toch vormen deze leugens slechts een zeer beperkt onderdeel van de immense stroom van desinformatie die dagelijks op ons afkomt. Alsof er voor ieder vermeld feit, zij het wetenschappelijk, sociaal, economisch of politiek, er een onderstroom is die dit feit probeert weg te zetten als een onwaarheid. En

"The facts are, sometimes when you look at a situation, in the same way that you can look at a weather report. One weather report comes out and says it's going to be cloudy and another says it's going to be light rain. No one lied to you, it just means you interpreted the data in a way that you felt got you to a conclusion."

om zo'n feit als bedrog voor te stellen, maken de zogenaamde 'ontmaskeraars' gebruik van onze angst voor het/de onbekende.

Angst die gestoeld is in een onbehaaglijk aanvoelen dat ons iets sinister boven het hoofd hangt, en dat dit geen willekeurig of ongelukkig toeval is, maar een bewuste stap van een duistere en machtige groep die via schimmige tactieken ons hele doen en laten controleert. Duistere organisaties die ons hele bestaan controleren en met een simpele druk op de (virtuele) knop ons leven en welzijn naar de verdoemenis kunnen helpen. Via alle mogelijke wegen proberen zogenaamde complotdenkers ons duidelijk te maken dat ons denken via Mind Control gestuurd wordt.

Wie dan wel achter die Mind Control zou kunnen zitten, weten deze complotdenkers niet te vertellen. Om zich toch wat in te dekken, of in een poging hun geloofwaardigheid kracht bij te zetten, wijzen ze veelal in de richting van groepen die een zekere maatschappelijke bekendheid genieten en die over belangrijke financiële middelen beschik-

ken. Zo is alles wat wij als 'elite' kennen een belangrijk potentieel doelwit voor de bedenkers van complottheorieën. Die elite probeert volgens hen dan ook via allerlei technieken onze ideeën te beïnvloeden om ons de richting in te sturen naar waar ze ons willen hebben.

De redenering die veel complotdenkers volgen, is veelal goed onderbouwd. Niet zelden bevat ze nogal wat gefundeerd onderzoek en opvallend is ook dat er meestal zelfs beeldmateriaal aanwezig is om hun bevindingen te staven. Wie probeert hun analyse onderuit te halen, wordt al snel getrakteerd op een tirade van emotionele tegenwerpingen. Meestal wordt de criticaster aan het einde van dergelijke (scheld)tirade dan ook bij het zogenaamde vuilnis geplaatst waar de zogenaamde 'ontmaskeraar' de schimmige manipulators situeert. De nuance die echter steeds meer aan belang wint, is deze waarbij de technieken die de complotdenker gebruikt meer en meer gebruikt worden door organisaties of individuen om een politieke machtspositie te verwerven.

Neem nu het geval Trump.

Hier vinden we een mooi voorbeeld van dergelijke strategie. Er is echt niet zoveel nodig om de angst te kanaliseren binnen een maatschappij die de druk voelt van armoede, rassenongelijkheid, geweld etc. Wat je nodig hebt, is iemand die ze ervan kan overtuigen dat deze druk moedwillig veroorzaakt wordt

door één of andere, bij voorkeur elitaire en afgeschermdde groep. Vervolgens dient deze complotdenker te verklaren dat hij het ganse systeem doorgespit heeft, bij voorkeur aangevuld met explosieve quotes - of ze enige waarheid bevatten is van ondergeschikt belang. Tot slot verklaart de complotdenker dat hij de methode kent om dit onrecht uit te schakelen, eventueel gelardeerd met wat explosieve quotes over zijn geplande aanpak. Hoe meer dit ganse verhaal verkondigd wordt, hoe meer het opgepikt wordt en hoe duidelijker het vijandbeeld wordt. En hoe eigenaardig het ook mag klinken, alle tegenargumenten van sceptici worden voorgesteld als bewijs voor die schimmige, manipulerende elite. En hoe sterker die sceptici reageren, hoe meer de complotdenker geloofd wordt. De scepticus die in de val trapt om de complotdenker minachtend af te schilderen als een gek of fantast, wordt dan ook feilloos gefileerd en bijgezet in de hal van vazallen van een manipulatief machtsapparaat. En zo wordt het beeld dat de complotdenker voorschotelt steeds prominenter aanwezig tot het alle vrije gedachten uit de hoofden van de individuen bant en er alleen nog plaats is voor de idee dat de visie van de complotdenker de enige weg is om van de angst bevrijd te worden.

Voor alle duidelijkheid wil ik hier niet aanhalen dat Trump nu moet beschouwd worden als de bedenker van dergelijke complotstrategie; hij is slechts

één van de velen die erin geslaagd is om de maatschappij te sturen in een richting die hem goed uitkomt. Het is ook niet alleen op dit niveau dat we dergelijke strategieën terugvinden. We vinden ze terug binnen alle lagen van de maatschappij. Het enige verschil zit hem meestal in de impact die de complotdenker kan veroorzaken. Sommige complotdenkers slagen erin om een achterzaaltje te vullen met een publiek van 75 man die een paar uur naar hun betoog komen luisteren; anderen doen de wereld op haar grondvesten daveren, veroorzaken (wereld)oorlogen en halen de levens van vele miljoenen mensen overhoop.

Wat kunnen we nu doen om ons als maatschappij te bevrijden van dergelijke manipulaties? Dit is moeilijker dan het lijkt, en de realiteit heeft dit onlangs bewezen... Vooral niet beginnen met de complotdenker weg te zetten als idioot. Dit werkt, op zijn zachtst gezegd, contraproductief. Aan de andere kant werkt het rationeel weerleggen van de foute informatie ook niet. Ten eerste heeft het overgrote deel van de bevolking geen zin, tijd of intellect om het ganse verhaal te aanhoren dat de leugen ontkracht. Ten tweede zal het emotionele signaal van de ontkrachting meestal veel lager liggen dan de originele boodschap en daardoor veel minder opgepikt en gedeeld worden. Het bestrijden van de complotdenker met gelijkaardige wapens lijkt ook al niet veel zoden aan de dijk te brengen ook

al omdat dit intrinsiek onmogelijk daar je dan verplicht zou worden om je toe vlucht te nemen tot halve waarheden en hele leugens.

Het lijkt me dan ook naïef om ervan uit te gaan dat, als jouw verhaal beter, humaner en eerlijker is dan het verhaal van de tegenpartij, je automatisch de bovenhand zult halen. Het lijkt me eveneens naïef om ervan uit te gaan dat alleen door het scheppen van een positief beeld binnen een samenleving, zelfs ondersteund door wetten en structuren, je erin zult slagen om de kracht van het complotdenken te doorbreken. Het is pas door iedereen de kracht en mogelijkheden te geven om zijn eigen angst en deze van zijn groep te overwinnen dat we in staat zullen zijn om sterk te staan tegenover krachten die ons willen destabiliseren. En dit begint met iedereen het gevoel te geven dat ze hun angst kunnen controleren.

En als u het mij vraagt, met de Europese laissez faire mentaliteit van de laatste decennia, denk ik niet dat we op de goede weg zijn om dit te bereiken. We onderkennen veel te weinig de impact van de angstzaaiers en de strategie om dit aan te pakken is ontoereikend. We denken veel te veel dat alles als vanzelf wel op zijn pootjes zal vallen, maar dit is jammer genoeg niet zo.

Tiens, ik zie dat ik zelf al probeer angst te zaaien in jullie harten. Misschien is dit voer voor een ander opiniestukje...

(Jean Pierre Callant)

Op 20.01.2017 tekenden alle vrijzinnig humanistische verenigingen uit de regio leper-Poperinge present in de schouwburg te leper voor een lezing getiteld 'Vrijheid achter prikkeldraad – getuigenissen uit een oorlogsverleden'. Ze brachten samen zowat 90 sympathisanten samen, wat voor een eerste 'worp' zeer aanvaardbaar mag genoemd worden. We luisterden er naar Paul Baeten, Harry de Neve en Marc Reynaerts die vertelden over hun ervaringen tijdens de tweede wereldoorlog. Ze getuigden over een leven in onderdrukking en over hun moedige pogingen tot verzet hiertegen. Tijdens de receptie verzorgde Philip Bolle de obligate, maar lichtvoetige speech.

“Geachte genodigden, vrienden, beste vrijzinnigen

Mag ik u in naam van alle vrijzinnige verenigingen uit de regio welkom heten op deze Nieuwjaars drink waar jullie zo talrijk zijn op afgekomen. Ik hoop dat jullie hebben genoten van de voorstelling en in elk geval, het boek in kwestie kunt u zich hier aanschaffen. De auteur, Mevr. Ninnia De Coster blijft nog enige tijd onder ons en zal uw aankoop met veel plezier signeren. Welkom dus in naam van alle vrijzinnige verenigingen en misschien is het wel nuttig eens kort met jullie te overlopen wie ze zijn en waar ze voor staan.

U bent hier op uitnodiging van HVV leper-Poperinge, de oudervereniging voor de moraal die de behoeder is van de cursus n.c. zedenleer en de ruggensteun van de leer-

krachten. HVV is de bezieler van het FVJ en het Lentefeest en organiseert samen met de leerkrachten activiteiten voor de leerlingen, zoals de creatieve namiddag, het bezoek aan de Palingbeek en de jaarlijkse toneel-opvoering. Voor de leden worden laagdrempelige activiteiten op touw gezet waar ook kinderen zo veel als mogelijk welkom zijn.

Ook de Grijze Geuzen heten u welkom. Onze vrijzinnige senioren die graag een cultureel stapje in de wereld zetten en die zichzelf en u graag culinair verwennen.

Onze vrienden van UPV ofte Uitstraling en Permanente Vorming, gelieerd aan de VUB, gaan iets vaker de academische toer op. Een vereniging voor de meerwaardezoeker dus, in 2016 ietwat in slaap gesukkeld, maar de winter loopt op z'n eind en ik ben ervan overtuigd dat ze er dit jaar opnieuw een ferme lap op gaan geven. Nu nog enkel begenadigde sprekers vinden die de verre Westhoek op een doordeweekse avond genegen zijn.

Deze drie vereniging scharen zich onder de paraplu van IVK, de Ieperse Vrijzinnige Koepel. De Koepel treedt op als officiële spreekbuis voor de vrijzinnige lokale gemeenschap en is tegelijk het aanspreekpunt voor officiële instanties. IVK levert ook jaarlijks de spreker die de vrijzinnige, maar vooral humanistische boodschap brengt onder de Menenpoort op 11 november. Daarnaast is IVK ook de verantwoordelijke uitgever van het tijdschrift RECHTSTREEKS dat u volledig in kleur driemaal per jaar wordt bezorgd. En voor wie ons tijdschrift een gat

in zijn/haar cultuur is, er liggen in de zaal wat proefexemplaren.

Naast deze vier verenigingen, bent u hier vanavond ook op uitnodiging van het Willemfonds, onze sterke liberaal vrijzinnige en culturele poot uit Poperinge. Voorvechters van de Nederlandse taal en het oudste cultuurfonds van België. Een kleine greep uit hun aanbod: binnenkort bezoeken ze de vurige stede Luik, ze gaan het kunsten-centrum BOZAR aandoen en ze zullen een vertoning van Opera in de Cinema bijwonen in de Kinepolis. En we zijn dan nog maar april, mijn goede vrienden.

Onze laatste vrijzinnige vereniging ten slotte, is de enige die werkt met professionele krachten én, ze is ook de drijvende kracht achter het mooie initiatief dat ons hier vandaag samenbrengt. Maar ook zij kunnen het niet alleen. Zonder vrijwilligers zijn ook zij niets. Onze vrienden van het huisvandeMens staan in voor de organisatie van vrijzinnige plechtigheden bij geboortes, huwelijken of nieuwe relaties; zij verzorgen -en het moet gezegd- tot in de puntjes uw en mijn afscheid van deze wereld, en op eenvoudig verzoek begeleiden ze ouders bij een Lentefeest of FVJ als dat door omstandigheden niet kan doorgaan in de schoolgroep. Zij bieden u een luisterend oor bij tegenwind en begeleiden u bij de opmaak van uw wilsbeschikking. En voor ons, de verenigingen staan ze altijd klaar. Maar vooral vrienden, ze beschikken over een vergader-ruimte; een zaaltje dat zeer geschikt is voor kleine groepen. U wilt niet weten hoe we de voorbije decennia 'getjoold' hebben om te

vergaderen en te organiseren. Hun komst naar leper was dus een verademing, en dat is een gradatie net onder 'openbaring'.

En van een openbaring gesproken. Er wordt gefluisterd dat de regio behoorlijk wat vrijzinnige, maar zeer discrete logebroeders telt. Vrijmetselaars. Wat als zij zich zouden vestigen in de streek? Dan hadden we alvast een extra vrijzinnige vereniging om toe te voegen aan onze broederketen.

Wat mij tot slot bij een hoogst persoonlijke wens brengt die -hoop ik- breed gedragen wordt. Ik hoop dat ik ooit nog zal meemaken dat de vrijzinnige verenigingen in de streek de beschikking zullen hebben over een Vrijzinnig Centrum; een vrijzinnig buurthuis waar we elkaar ongedwongen zullen kunnen ontmoeten. Op vandaag beschikken wij daarvoor noch over de nodige centen, noch over de nodige enthousiaste vrijwilligers die dit project kunnen dragen en verwezenlijken. Een vrome wens voorwaar, en daarvoor zitten we goed in deze zaal 'De Pereboom' waarvan de benaming niets te maken heeft met de gelijknamige fruitboom, maar alles met Alphonse Vandenpeereboom, voormalig burgemeester van leper en liberaal volksvertegenwoordiger. Van hem zijn de geveugelde woorden "Als riet buygt niet, maer blijft vroom pereboom."

Wel ook wij gaan niet buigen vrienden. Er is nog veel werk aan de vrijzinnig humanistische winkel, maar met jullie steun en aanwezigheid kunnen we veel. Ik wens jullie in naam van al die moedige verenigingen nog een fijne avond toe."

Langs de weg staat een uitnodigend bordje. Het begin van een mooie wandeling? Ik trek mijn stoute schoenen aan en besluit het er op te wagen. Een beetje verder staat er nog een aanduiding: houthakkerspad. Althans, dat is wat mijn beperkte kennis van het Roemeens me wil laten geloven. Goedgezind stap ik verder. De zon schijnt aangenaam, maar niet moorddadig fel. Een klaterend dun waterloopje met watervalletjes dat de Bistica even verder voedt, loopt naast de weg. De bomen ritselen zachtjes door een nauwelijks merkbaar zuchtje van een bries. Ik besluit mijn humeur niet te laten aantasten door de horizontale varianten van onze verticale vrienden langs de weg. Het is ten slotte een houthakkerspad.

Even verder maak ik tijd om een foto te trekken. Een paardenstalletje. Een woonwagen, waarschijnlijk van echte ouderwetse houthakkers. Een vriendelijk rookpluimpje uit een geïmproviseerd overdekt terrasje. Een grote niet aangelijnde zwarte hond uitgespreid over de grond.

Wtf!?

Ik besluit stilletjes voort te wandelen. Hopend dat ik een lui mormel getroffen heb.

Alsof het beest mijn gedachten kan lezen, draait het zijn kop. Merkt me op en in een oogwenk komt het fel en luid blaffend op me afgestormd. Dadelijk

vergezeld door een tweede exemplaar dat halverwege zijn operatie van rond naar beer is blijven hangen. Mijn haren rijzen ten berge. De lessen die Cesar Milan gaf, schieten in ijtempo door mijn hoofd. *'Alles heeft te maken met dominantie en zelfzekerheid.'*

Zonder verandering te brengen in mijn pas, wandel ik door. Op hetzelfde ritme. Ik kijk voor me uit alsof ik de honden niet opmerk. De halve beer blijft op twee meter staan blaffen. Het zwarte monster voert intussen voortdurend schijnaanvallen uit op mijn hielen. Niet lopen denk ik, herdershonden bijten dan immers, zo leerde ik als baasje van een border collie.

Uit de woonwagen stapt een man. Hij begint luid te schreeuwen naar de honden. Het helpt bitter weinig. Hij komt dichterbij en begint een nors gesprekje. In het Roemeens vraagt hij waar ik heenga of zoiets. In het Engels en gebarentaal probeer ik uit leggen dat ik naar de top ga en wil fotograferen. Hij snapt de bedoeling niet echt. Intussen blijven de honden agressief blaffen. Ik stap verder. Het zwarte monster blijft me uitzinnig achtervolgen. Van het geroep van zijn baasje trekt hij zich geen fluit aan. Zo'n 50 meter verder, op het einde van zijn territorium veronderstel ik, blijft hij staan.

Als ik even verder achterom kijk, zie ik hem dreigend staren.

Mijn adrenaline zakt. Terwijl ik verder wandel en opnieuw probeer te genieten, blijft het gebeurde in mijn hoofd spelen. Ik hoop dat dit pad een cirkel maakt, zodat ik terug bij mijn wagen kan komen zonder op mijn schreden te moeten terugkeren. Indien niet kan ik misschien het pad verlaten en door het bos een omtrekkende beweging maken? Maar dat ligt op een steile helling, lijkt bijna ondoordringbaar door de dichte begroeiing en bovendien lopen er in de streek onder meer wolven en beren rond.

Terwijl ik nadenk loopt het pad, dat steeds verder het bos inliep, een paar kilometer verder dood. Ik zucht.

Het wordt de terugweg. Ik zet mijn telelens op mijn fototoestel en zoek me een goede dikke stok uit als verdedigingswapen. Trots bedenk ik welk een evolutionair voordeel de mens heeft door het virtueel denken dat hem in staat stelt mogelijke scenario's te overlopen en hulpmiddelen te gebruiken. Even later kom ik binnen zicht van het houthakkers minikampje. Met mijn fototoestel speur ik de omgeving van het kamp af. Niets te zien. Ik kijk nog eens. De kust lijkt veilig. Geen omweg door het bos, dus. Ik stap rechtdoor over de weg. Even verder zie ik het hoofd en het rode T-shirt van de

houthakker uitsteken voor een struikje. Ik heb de indruk dat hij me opmerkt, maar hij doet gewoon verder met zijn werk en verdwijnt achter zijn stalletje. Hij lijkt er gerust in. Waarschijnlijk heeft hij die honden in hun kooi gestoken?

Een beetje verder merk ik de halve beer op, tot dan toe perfect gecamoufleerd op de zanderig bodem door zijn lapjeskleuren. Tegelijkertijd merkt ook hij me op, springt recht en begint te blaffen. De zwarte bliksem komt als een schicht van achter de woonwagen gestormd. Recht op me af. Met verwilderde ogen. Luid blaffend. De lapjesbeer volgt hem dadelijk. De zwarte stormt door tot vlak achter mij. Ja het lepe beest maakt steeds omsingelende bewegingen. Ik voel hoe hij in mijn stok bijt. Mijn vertrouwen in de menselijke spitsvondigheid neemt een duik en ik blijf net zoals de eerste keer verder stappen. De houthakker roept eenmaal verveeld naar zijn honden, maar die luisteren niet. Daarna verdwijnt hij weer, zijn medemenselijke plicht vervuld.

Ik passeer langs het stalletje en zie de houthakker rustig zijn paard wassen of whatever, terwijl zijn honden me belagen. Met een geforceerd vriendelijk stem als in *'Hé daar beste vriend, ik geloof dat u uw hondje verloren bent.'* probeer ik zijn aandacht te trekken. Hoewel ik veel meer zin hebben om hem uit te kaffen.

Maar ik vrees dat zijn honden dat niet zo goed zouden begrijpen. 'Helloooo?'

Het wordt duidelijk dat het de man niet kan schelen. Ik wandel de volle vijfhonderd meter verder met een blaffende naar mijn stok bijtende hond. Zonder echt te genieten van de klaterende beekjes noch van de ritselende blaadjes. Pas dan stopt het beest. Stappend zakt mijn vrees. En stijgt mijn woede. Wat een fucking klotevlachische asociale kutbaas vloek ik mijn hoofd. Beelden waarin ik de man zijn oogkassen uitlepel schieten voor mijn geestesoog. Bij mijn wagen aangekomen ben ik gekalmeerd.

"Waarheen leidt de volgende wandeling?" vraag ik mezelf af. Een nieuw pijltje 'Monasteru Petru e Pavel 3,5 km' toont de weg. Goedgemutst begin ik de zeer nijldige klim en aangenaam vermoeid kom ik aan bij het klooster op de top. Een dikke baardige pater verwelkomt me. Damikhin, stelt hij zichzelf voor.

Hij geeft me een rondleiding en nodigt me uit om te blijven eten (wat ik als haastige westerling afsla) en om bronwater en zelfgemaakte wijn te drinken (wat ik aanvaard).

Hij toont de omgeving. Stelt me voor aan wat vrienden van het klooster die net in de kloosterbossen paddenstoelen zijn gaan plukken en ze tonen aan mijn baardige nieuwe vriend.

Bij het afscheid even later voel ik me wat weemoedig deze vriendelijke plaats te moeten verlaten. De ene mens is vriendelijk en goed. De andere een schoft. Veralgemeenen kan je nooit. Zo denk ik tijdens de afdaling.

(Sammy Roelant)

De gedachten zijn vrij, uit volle borst gezongen als hymne op het evenement in Bredene, we waren erbij in het Eventcentrum 'Staf Versluys'. Gesteund door een krachtig VUB-orkest kwamen de zinnen stevig en helder over; je zou het zo geloven en daarenboven, wie gelooft die frase nu niet? De gedachten zijn vrij, jazerker, hoewel, soms minder en minder.

Onlangs nog gesurft op het internet en de check uitgevoerd hoe vrijzinnig ik was. Een niet onaardige score van 10/10 was mijn deel, niet slecht dus. Dé vrijzinnige bestaat niet, maar een vrijzinnige gaat op onderzoek, aanvaardt geen dogma's, neemt zelf beslissingen... kortom, staat stevig met zijn/haar voeten in deze wereld. En toch. Dé ondergraving is gestart.

Momenteel is er veel aan het veranderen, ik schreef het al in mijn vorige bijdrage. En niet alleen dat we verandering zien op macroniveau -bijvoorbeeld nieuwe leiders in verre landen die er een andere cultuur op nahouden-, *post-truth* zoals ze soms zeggen en alle andere dingen erbij. Nee, het gaat veel harder en het beukt in op de persoonlijke levenssfeer van u en mij. En dat doet zeer en het zal nog veel zeer doen.

De complete commercialisatie van ons leven is immers het volgende doel dat sommige firma's zich gesteld hebben; overall valt er te pluimen, van de wieg tot het graf. Abrupte verandering is in

deze niet aangeraden en dus marineren ze ons een beetje; de verandering komt eerst zachtjes op je af, verleidelijk, als een sprookje... een cadeautje dat je krijgt, zomaar... en hoewel iedereen weet "There's no such thing as a free meal", toch gaan we overstag. Het begint eenvoudig: registreer je gegevens en kom in aanmerking voor winst onder de vorm van een verwenpakketje, een doos chocolaatjes, een broodrooster of een weekendtripje... We laten ons verleiden en laten onze gegevens na... Ondertussen heeft die firma onze data en kunnen ze ons (on)gewenst reclame sturen over betalende producten, soms interessant en vaak redelijk onschuldig tot hier toe...

De tweede fase: de grotere spelers, de prijzen worden interessanter (maar de kansen worden kleiner om ze te winnen), de data wordt verzameld, gecheckt, geconsolideerd en doorverkocht. De

doos van Pandora is geopend, ergens een 'tick-box' vergeten uit te vinken en je krijgt mails of brieven van overal, voor condooms, maandverband, reizen, auto's, Cd's... Je tweede waarschuwing, nog redelijk onschuldig, want je kunt je nieuwsbrief per nieuwsbrief of reclame per reclame uitschrijven. Gewoon pech gehad.

De derde fase: en vanaf nu gaat het, zoals de jongens van 'Normaal' ooit zongen, 'Oerend hard'. De data die bijeengesprokkeld werden, worden nu geanalyseerd en gepersonaliseerd, niet een paar dagen of maanden later, maar onmiddellijk; niet door de kleine spelers, maar door giganten. Ze kennen nu je gewoontes, kapitaal, woonwijk, bestedingspatroon én waar je net naar op zoek was. Op elke website die je opent, zie je voorstellen staan van wat je wenste op te zoeken om eventueel aan te kopen of wat je net besproken hebt met vrienden of collega's. In het eerste geval had je misschien de beslissing genomen om nog even te wachten, om te vergelijken, om alles eerst nog wat te laten bezinken. Je gedachten waren vrij, maar neen, iedere keer je je browser opent komen ze nu tevoorschijn in de linker- of rechterkolom, boven- of onderaan, soms zelfs gewoon in het midden van het beeld: dé aanbiedingen waar je niet tegenop zou mogen kunnen; de pogingen om je te beïnvloeden.

Een vriend verwoordde het zo: zocht ik de prijs op van een PlayStation 4 en

wilde ik er nog een nachtje over slapen, begon die PS4 alle linker- en rechterkolommen te vullen, mijn balken boven- en onderaan en zag ik telkens variërende prijzen. Sloot ik mijn PC af en startte ik die enkele uren later opnieuw op, dan kreeg ik onmiddellijk het bericht: "Nu 40% korting!"... (en het was nog correct ook)... Mijn maat ging er nog niet op in en werd uiteindelijk 'aangevallen' door 'final offers' waarbij de prijs die nu geafficheerd werd, binnen x-aantal dagen zou vervallen, binnen x-aantal uren zou vervallen, ja, binnen 10 minuten zou vervallen! Hoe leuk we vroeger een countdown ook vonden, naar Nieuwjaar bijvoorbeeld, deze keer is het anders; het zet ons onder druk.

Onze gedachten zijn vrij, en hierboven staat het relaas hoe mijn maat zich voelde, maar het gaat verder. Het gaat om de vrijheid van verificatie, de mogelijkheid om opzoekwerk uit te voeren, de mogelijkheid om verschillende bronnen te raadplegen. In dit - en ik haat het woord - *post-truth* tijdperk, hebben we op Facebook de mogelijkheid om 'meer of minder' van bepaalde berichten te selecteren. Dat is soms handig, want ik wil inderdaad niet alles van x, y of z zien of lezen; ik wil ook niet altijd berichten van bepaalde belangengroepen onder

ogen krijgen, maar het wordt beangstigend als je uiteindelijk niks meer van die berichten zou kunnen terugvinden omdat je ergens iets ingesteld hebt als 'graag wat minder' of dat er enkel nog feed gebracht wordt waar je altijd 100% achter staat...

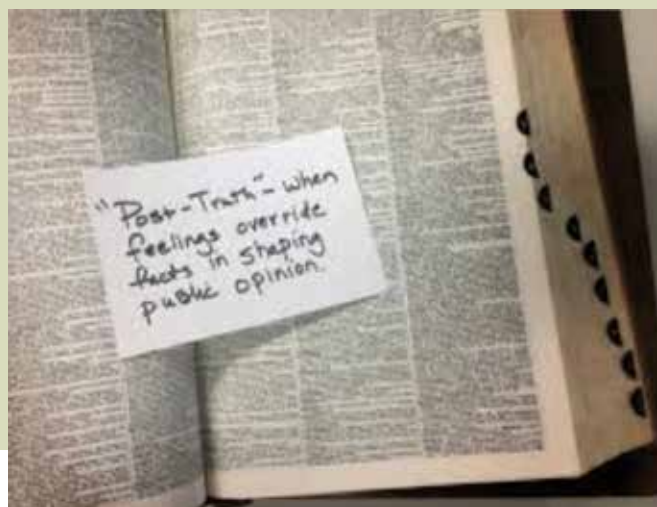
Niets meer om over te discussiëren, geen zicht meer op hoe de wereld door de ogen van een ander gezien wordt. Momenteel gaat het heel erg hard op de publieke fora naar aanleiding van het overlijden van een Belg in een buitenlandse nachtclub. De opmerkingen zijn beschamend en ik kan ze inderdaad gewoon weggklikken, maar wat dan? Als we dit extrapoleren, dan zien we dat we rechtstreeks naar een compleet in hokjes opgedeelde maatschappij gaan. Niet dat het nu al niet gedeeltelijk zo is, want ieder heeft zijn vriendenkringen, interesses en maatschappelijke verbondenheid. Neen, het gevaar bestaat dat we

het gewoon niet meer (willen?) 'weten' dat er ook anderen bestaan die er totaal andere meningen op nahouden.

De gedachten zijn vrij en zo ook dit artikel. Ik hoop dat we binnenkort niet een nieuw soort internet zullen moeten opstarten: beveiligd, zodat je een beeld krijgt van alle data van vroeger en nu, onbewerkt. Waarschijnlijk een internet waarbij je opnieuw moet inschrijven (shit, mijn data!) en waarbij je toegang krijgt tot het volledige plaatje, ongefilterd. Waar je opzoekingswerk kan doen, waar je volledige analyses kan maken. En dan? Dan wordt het pas heel moeilijk. Die analyses en inzichten die worden bekomen (bv. over ethische kwesties in de politiek of het bedrijfsleven, de klimaatverandering, de impact van medicijnen, de gevaren van verdelingsmiddelen...) moeten gedeeld worden met wie dat geheel niet ziet. Dat is niet anders dan gisteren, hoor ik je zeggen... Toch wel, gisteren wisten velen er niet van, maar vandaag hebben de meesten wel een bepaald beeld, dat helaas in beangstigende mate gestuurd en beïnvloedt wordt door één of andere drukingsgroep. Zij die leefden in hun 'bubbel' zullen onaangenaam verrast worden door de feiten.

De gedachten zijn vrij... Aan ons om dit om te zetten in een werkwoord en ze vrij te houden!

(Stefaan)

Tegenwoordig bestaan er honderden sites en apps om je ideale partner te vinden. Met grote voorsprong is Tinder de populairste onder het (al dan niet) jonge publiek. Ik stel mij weliswaar de vraag of deze manier van daten wel zo ideaal is en deel met u enkele van mijn bedenkingen.

Eens online, komt u een gamma potentiële liefdespartners tegemoet. U weet helaas nooit zeker met wie u aan het praten bent, want een vals profiel is snel gemaakt. Een knappe foto van het internet plukken, een andere naam en je bent klaar om de virtuele datingwereld te veroveren. Het is ook zeer gemakkelijk om u beter voor te doen dan dat u in werkelijkheid bent en negatieve punten van uzelf zal u niet snel bespreken. Als u chat gaat u ook niet meteen botsen op een aanstekelijk karakter of een irritante stem. U moet steeds bij de pinken blijven en te allen tijde beseffen dat er een reële wereld is naast die virtuele datingwereld. Ook al is Tinder officieel pas toegankelijk vanaf 18, met een simpel leugentje over hun leeftijd kunnen ook minderjarigen een account aanmaken in de hoop hun perfecte match te vinden. Het is zo eenvoudig:
Je maakt een account.

Je 'likt' iemand die je er leuk vindt uitzien.
Je wacht tot zij jou ook leuk vindt en zo ja, je hebt een match.
Je start met chatten.

Die gemakkelijke manier van daten lijkt aan te slaan, want er zijn ondertussen al enkele voorbeelden van Tinderkoppels die in het huwelijksbootje stapten, en daar komen hoogstwaarschijnlijk 'Tinderen'(tinder+kinderen) van. Enkele eeuwen terug had de Duitse filosoof Arthur Schopenhauer (1788 -1860) al door dat zowel mens als dier op zoek gaan naar warmte, liefde en genegenheid. Dit wordt geïllustreerd in onderstaande parabel.

De Parabel van de Stekelvarkens

Een troep stekelvarkens kroop op een koude winterdag heel dicht bij elkaar, om door de wederzijdse warmte zich tegen bevriezen te beschermen. Wel dra voelden ze elkaars stekels, waarop ze zich dan weer van elkaar verwijderden. Toen nu de behoefte aan warmte hen weer dicht bij elkaar bracht, herhaalde zich hetzelfde bezwaar, zodat ze tussen beide kwellingen heen en weer geworpen werden en dit duurde zolang, tot ze een matige verwijdering van elkaar uitgevonden hadden, waarin ze het 't best uithouden konden. Zo ook drijft de behoefte aan gezelschap, uit de leegte en eentonigheid van het eigen innerlijk geboren, de mensen naar elkander, maar hun vele onaangename eigenschappen

en onverdraaglijke fouten stoten hen dan weer van elkaar af. De gematigde afstand, die ze tenslotte uitvinden en waarbij een samenleving kan bestaan, is de beleefdheid en haar gewoonten. Krachtens deze wordt weliswaar de behoefte aan wederzijdse verwarming slechts onvolkomen bevredigd, maar daardoor ook het prikken van de stekels niet gevoeld.

De zoektocht naar warmte en liefde is voor de mens van cruciaal belang. Maar als het allemaal wat te snel gaat, begint u zich misschien te ergeren aan elkaar zodat u zich van elkaar afstoot. U bent nog steeds op zoek naar warmte, dus zoekt u een manier om bij elkaar te kunnen zijn zodat het voor beide partijen leefbaar wordt. Zoals ik eerder al aangaf, kwamen al meerdere huwelijken tot stand via Tinder. Een fenomeen dat volgens mij een indirect gevolg is van onze maatschappij. Wij als mens hebben steeds de drang om ons te verbeteren. We zijn ambitieus, we worden gepusht om beter te presteren op het werk, we willen kinderen de beste opvoeding geven; de voorbeelden zijn eindeloos.

Als iets beter kan, dan zullen we hiernaar streven. En net die drang om alles te perfectioneren zorgt ervoor dat we niet meer tevreden zijn met wat we hebben. Het valt mij op dat we de afgelopen jaren opvallend meer echtscheidingen zien in verhouding met het aantal huwelijken. Dit blijkt o.a. uit de gegevens van bovenstaande grafiek.

Dit staat haaks op de filosofie in de Parabel van Schopenhauer. Daar prikken de stekelvarkens zich aan elkaars stekels, zoals mensen zich zouden ergeren aan negatieve punten van anderen. En daar waar de stekelvarkens een manier zoeken om toch hun warmte te behouden, gaan wij geen moeite doen, want we willen ons toch verbeteren. Het gevolg is dat we op zoek gaan naar een ander (en beter) persoon bij wie we die warmte kunnen vinden. Wanneer dit niet lukt zoals gewenst, dan kiezen we vaak de gemakkelijke weg: via Tinder en co kan je in luttele seconden iemand nieuw leren kennen.

Misschien gaan mensen toch beter niet op zoek, want "het zekerste middel om niet erg ongelukkig te worden, is niet te verlangen erg gelukkig te zijn." (A. Schopenhauer)

(Gianni Blondez - leerling Atheneum Ieper)

(De tekst kwam tot stand na de lessenreeks 'Liefde' n.a.v. 'Het voordeel van de Twijfel' <https://www.canvas.be/video/het-voordeel-van-de-twijfel/seizoen-1/liefde>)

DE BOERKA IS HET EQUIVALENT VAN DE JODENSTER

Op 23 maart jl. publiceerden Dirk Verhofstadt, publicist en kernlid van de denktank Liberales en Luckas Vander Taelen als opiniemaker, een opgemerkt opiniestuk in de krant De Morgen. Hieronder leest u de integrale versie. Terrechte stelling of net niet? Aan u om dit uit te maken. (PB)

“De schrijfster Rachida Lamrabet, die werkt bij het Gelijkekansencentrum

UNIA (noot: ze nam begin april in onderling overleg met haar werkgever ontslag), verdedigt het recht van vrouwen om een boerka te dragen. Het verbod daarop vormt in haar ogen een aantasting op de vrijheid en de privacy van de vrouw. Uiteraard heeft ze het recht om deze mening te verkondigen, maar wij hebben ook het recht om te zeggen dat ze hiermee een misogyn en achterlijk standpunt inneemt dat indruist tegen de universele mensenrechten, zoals de gelijkheid van man en vrouw. Het getuigt ook van een compleet gebrek aan kennis over de reden waarom vrouwen in veel landen, zelfs bij ons, verplicht worden om een dergelijk middeleeuws gewaad te dragen.

Neem Iran. Daar waren de vrouwen tot diep in de jaren 70 vrij om ongesluierd door het leven te gaan. Met de komst van Ayatollah Khomeini werden ze echter verplicht om zich zo veel mogelijk

te bedekken. De religieuze politie pakt er meisjes en vrouwen op die te weinig bedekt rondlopen, waarna ze vaak mishandeld worden. Dezelfde evolutie zagen we in Egypte, Tunesië, Marokko en andere moslimlanden waar vijftig jaar geleden nauwelijks hoofddoeken te zien waren. Onder druk van de Moslimbroederschap en salafistische groepen werden vrouwen gedwongen zich te sluiëren. Toen vrouwen op het Tahrirplein ongesluierd kwamen betogen voor meer vrijheid, werden ze massaal verkracht. In Afghanistan, Pakistan, Saudi-Arabië en de Islamitische Staat moeten vrouwen zich volledig bedekken, zo niet worden ze soms dood gestenigd.

Onder invloed van het salafisme en andere radicale moslimgroepen worden ook bij ons vrouwen en meisjes verplicht om een hoofddoek, een hidjab of zelfs een boerka te dragen. De sociale druk van de vader, de familie en de hele gemeenschap is zo zwaar dat vrouwen en meisjes zich niet met losse haren in de publieke ruimte durven te bewegen. Het is stuitend dat mevrouw Lamrabet niet inziet hoe sterk het paternalisme is binnen de moslimgemeenschap. Heel wat moslimmannen voelen zich superieur

teur tegenover de vrouwen en behandelen hen als minderwaardige wezens. Vrouwen en meisjes mogen zich vaak niet in de publieke ruimte bewegen zonder hun toestemming. Het discours van mevrouw Lamrabet is ook laf ten aanzien van de vele moslimvrouwen die zich weigeren te sluiëren. Met haar standpunt breekt ze de kansen van meisjes die in een gezin geboren worden waar moeders hun vaak jonge dochters opleggen om zich volledig te bedekken.

Private gevangenschappen

De bedekking van de vrouw is in feite de consequentie van de superioriteitsgedachte van de man tegenover de vrouw. Het is het hedendaagse equivalent voor de Jodenster tijdens de naziperiode. Daar zijn vier gelijkenissen.

De boerka is net als de Jodenster opgedrongen door een groep die zich superieur acht aan anderen. De nazi's vonden de ariërs superieur tegenover de Joden, vandaag denken orthodox islamitische mannen hetzelfde tegenover hun vrouwen. De boerka is het uiterlijke kenmerk van die inferieure groep, net zoals de gele ster dat was voor de Joden. Vrouwen mogen alleen gaan op plaatsen die door mannen worden opgelegd, net zoals de nazi's dat deden tegenover de Joden die niet op banken of trams mochten zitten en voor de avondklok binnen moesten zijn. De boerka is, in de ogen van de mannen die het opleggen, een middel om een onrein wezen af te

schermen tegenover de 'zuivere' mannen zoals de Jodenster dat ook deed. En ten slotte, maar allicht het meest treffende, is het feit dat de boerka het individu uitwist zoals ook de Davidster dat deed met de Joden. Joden werden niet beschouwd als unieke mensen met een eigen persoonlijkheid, maar als minderwaardigen. Hetzelfde overkomt nu vrouwen in de orthodoxe islam van wie het aangezicht wordt uitgewist.

Boerka's zijn het hedendaagse symbool van de de-individualisering. Het zijn private gevangenschappen waarbij de vrouw de wereld alleen kan zien door een gaas, zoals de tralies van een cel. Wie gelooft dat vrouwen de boerka uit vrije wil dragen, is naïef, dom, of erger nog, onverschillig. Wie de boerka toestaat, kiest de kant van de onderdrukker.

Dat alles maakt de positie van mevrouw Lamrabet als medewerkster bij UNIA problematisch. In haar interview zei ze dat vrouwen met een boerka niet willen deelnemen aan de samenleving en dat vond ze geen probleem. Ze zonderen zich af, maar leven doorgaans op kosten van de gemeenschap. Dat is onaanvaardbaar, want een dergelijke houding verhindert integratie, draagt bij tot afkeer van onze manier van leven, onze rechten en vrijheden, onze solidariteit en burgerzin. Opkomen voor gelijke kansen betekent dat men juist de hindernissen daartoe wegneemt. Wie de boerka verdedigt, gaat daar tegenin.”

Sinds kort ligt de Westhoek iets minder afgelegen van de rest van het land. EVA (Ethisch Vegetarisch Alternatief) Westhoek startte officieel op vrijdag 24 maart in het muziekcentrum 't Folk te Dranouter met een vegetarisch stoofvlees evenement. Het is de 13de lokale afdeling van EVA nationaal. EVA is een vzw opgericht om plantaardig eten te promoten. Ze vertrekt vanuit het idee dat als iedereen wat minder vlees eet, dit te goede komt van onze gezondheid, van het milieu en het welzijn van de dieren.

Waarom meer plantaardig?

We eten te veel vlees om gezond te kunnen leven. Leven zonder vlees is absoluut geen probleem. Ook niet voor baby's en zwangere vrouwen. Gevarieerd eten is belangrijk om alle voedingsstoffen binnen te krijgen. Vlees hoeft daar geen deel van uit te maken. Iedere dag frieten eten mag dan wel vegetarisch zijn, maar is daarom niet gezond. Vlees op zich dient ook niet vervangen te worden. De essentiële voedingsstoffen die in vlees zitten, komen voor in allerlei andere producten. Variatie in de ingrediënten bij het koken is wel noodzakelijk om alle voedingsstoffen op te nemen.

Niet enkel is minder vlees eten belangrijk voor je eigen gezondheid, ook het leefmilieu heeft er baat bij. Om dieren slachtrijp te maken is er een gigantische oppervlakte van onze planeet nodig. De dieren hebben plaats nodig om te gra-

zen en het kweken van veevoeder zorgt ervoor dat de ecologische voetafdruk van vlees heel groot is. Als men deze oppervlakte gebruikt om plantaardige voeding te kweken voor rechtstreekse consumptie, dan voorkomt men massale ontbossing en vrijwaart men belangrijke ecologische gebieden zoals de tropische regenwouden. Natuurlijk varen ook de dieren wel bij minder vleesconsumptie. In België leven er ongeveer evenveel varkens als er Vlamingen zijn. Je ziet ze zelden (die varkens) tenzij toevallig bij een transport richting slachthuis. Mensen reageren geschokt wanneer ze ontorende beelden zien vanuit slachthuizen (Tielt!). We zijn vergeten dat aan het vleesgerecht op ons bord een geschiedenis vooraf gaat. Diervriendelijk slachten bestaat niet.

En ook je medemens heeft belang bij een vermindering van de vleesconsumptie. Als men een minder groot deel van de landbouwgrond op onze planeet zou gebruiken om dieren te voeden zou deze vrij komen om groenten te kweken voor rechtstreeks gebruik voor de mens. Om één kilogram vlees te kweken is er ongeveer 7 kilogram graan nodig. Als er in het Westen minder vlees gegeten wordt, dan zou dit een duurzame bijdrage zijn voor het hongerprobleem in het zuidelijk halfrond.

Waarom EVA?

Méér vegetariërs kunnen misschien

meehelpen aan een oplossing voor de bovenstaande problemen. Honderd mensen die 1 dag in de week geen vlees eten hebben meer effect dan één voltijs vegetariër. EVA zet zich in om meer plantaardige voeding op het menu te krijgen. 'Donderdag Veggiedag' moedigt op een laagdrempelig manier mensen aan om één dag in de week uitsluitend plantaardig te eten. Via de sociale media, het magazine en de website worden eenvoudige plantaardige gerechten aangeboden om het net iets gemakkelijker te maken om met groenten aan de slag te gaan. Met het label 'Approved by EVA' wenst de organisatie restaurants in de kijker te plaatsen die volwaardige plantaardige alternatieven op de menukaart plaatsen. Via de website kan je eetgelegenheden die vegetarische menu's aanbieden over heel het land vinden. Horecazaken die het net iets gemakkelijker maken om te kiezen voor een plantaardig menu, worden in de kijker geplaatst. Via kookworkshops ondersteunt men ouders, professionele koks en iedereen die iets wil opsteken van de plantaardige keuken. Het jaarlijks terugkerende 'dagen zonder vlees' stimuleert individuen, organisaties en bedrijven om aandacht te besteden aan plantaardige voeding.

Niet alleen krijg je feedback op je inspanningen op ecologisch vlak, je krijgt ook receptjes aangeboden waarvan je gaat watertanden.

EVA in de Westhoek

Zoals zoveel zaken die interessant zijn, spelen deze zich voor de inwoners van de Westhoek vaak op grotere afstand af. EVA Westhoek wenst zich dan ook in te zetten voor de regio leper, Poperinge en het Heuvelland. Ze gaan er kookworkshops aanbieden voor de inwoners van de Westhoek. Daarnaast zijn er al enkele horeca zaken die plantaardige alternatieven aanbieden op de menulijst. Maar dit kunnen er veel meer zijn! EVA Westhoek zal ze onder de aandacht brengen en zaken die dit overwegen zo nodig ondersteunen. Lekkerere vegetarische alternatieven verdienen speciale aandacht in een toeristisch gebied als het onze. Uniek voor onze lokale afdeling is ongetwijfeld dat de Westhoek een agrarisch gebied is. De relatie met de (groente) boer zal bijzondere aandacht krijgen. Zonder de boer geen groenten en geen plantaardig alternatief.

Meer info? EVA Westhoek is te vinden op Facebook.

(Peter Vanthuyne)

Kosiv is een klein provinciestadje in de regio Ivano-Frankivsk. Hoewel het 500 jaar oude stadje een bloeiperiode kende in de 19de eeuw, vind je er geen historisch centrum. Evenmin vind je er herdenkingstekens of andere herinneringen aan de Eerste Wereldoorlog. Deze regio lag nochtans op het meest zuidelijke deel van de Oost-Europese frontlijn. Het viel me trouwens voortdurend op tijdens mijn tocht. Overal zijn er Sovjetmonumenten gewijd aan de tweede wereldoorlog te vinden. Tot in het kleinste dorpje. Daarnaast zie je ook veel herdenkingsplakkaten met afbeeldingen van gesneuvelde Oekraïense soldaten uit 2014. Maar de Eerste Wereldoorlog is nergens in het landschap terug te vinden.

Bij ons werd een complete herdenkingsindustrie opgestart. De dollartekens blonken in de ogen van sommigen bij de gedachte aan het Engelse herdenkingstoerisme. Verantwoorde cultuurevenementen werden georganiseerd die de nodig roep en luister aan de gebeurtenissen dienden te geven, speciale biertjes werden gebrouwen en wie weet kwam een slimme ondernemer op het idee IJzerfront worst te draaien. Voor minister-president Bourgeois diende het een Vlaams herdenkingshoogtepunt te worden. Nooit meer Oorlog. Intussen doen de Vlaams Nationalisten nog altijd aan geschiedvervalsing door de mythologie in stand te houden dat veel

soldaten sneuvelen doordat ze Franse bevelen niet begrepen. Wat door Sophie de Schaedrijver (Belgische historica) duidelijk werd weerlegd. En intussen is ons land in oorlog en bombardeert het in verre landen lustig mee.

De reden dat de oorlog niet wordt herdacht in Oekraïne is dezelfde als de reden waarom hij zo nadrukkelijk wordt herdacht bij ons. De politiek leeft van verhalen en mythologieën. Het verleden wordt gebruikt om het heden te legitimeren. In die zin is de Eerste Wereld Oorlog niet erg bruikbaar voor Oekraïne. Het gebied rond Kosiv, tot voorbij Tsjernovitsj, behoorde tot het Oostenrijks-Hongaarse keizerrijk. Bij de aanvang van de oorlog werden de Oostenrijkers onder de voet gelopen door de Russen, wat overigens mooi beschreven staat in het prachtige boek “Radetzky mars” van Joseph Roth. Het waren de later gehate Duitsers die het Russische offensief tot staan dienden te brengen. Uiteindelijk werd de vrede van

Brest-Litovsk getekend met Lenin, die oorspronkelijk door de Duitse geheime militaire dienst in een gesloten trein naar Rusland werd gestuurd met het doel het te destabiliseren. Er vochten zowel Oekraïners langs Russische zijde als langs Oostenrijkse zijde. De vrede van Brest-Litovsk leek Galicia-Volhynya, Transkarpatië en Bucovina te vrijwaren voor de Oostenrijkers. Maar na de oorlog kwam daar verandering in. Er kwam ook een kortlevende Oekraïense republiek en daarna kwam het grootste deel van het land onder de vroegere Sovjet-Unie. Kosiv kwam onder Polen en Transkarpatië, zoals in een eerder stukje beschreven, onder Tsjecho-Slovakije.

Wat valt er te herdenken voor de Oekraïense politici? Alle betrokken partijen uit de regio behoorden tot de verliezers. Oekraïeners vochten mee langs beide zijden. Er kwam geen proto-Oekraïense natie uit voort, maar wel een nieuwe dominantie door de intussen gehate Russen.

Herdenkingen dienen niet om de doden te eren. Herdenkingen zijn een ritueel dat dient om de natie te legitimeren op een sociaal aanvaardbare manier. Er wordt met vlaggen gezwaaid. De natie of het volk wordt bevestigd in zijn rol van slachtoffer of glorieuze overwinnaar. Liefst op een paradoxale manier beiden tegelijk. Politici kunnen ernstig kijkend diepe woorden uitspreken bij monumenten, en zichzelf zo historische allure

en meelevendheid aanmeten. Het patina van de gebeurtenissen, het brons van de monumenten, geeft af op de heerser.

Maar natuurlijk zijn het steeds de “goede doden” die herdacht worden. De onze. De winnaars. De slachtoffers. Want een wereld verdeeld in naties, geeft een gezonde dosis nationalisme en patriotisme nodig natuurlijk. Dankzij onze doden zijn er vijanden en hebben we een iden-

titeit als natie. Zo kan het nationalisme blijvend een streep trekken over en een grens trekken tussen de gehoopte broederschap van alle mensen. Zo blijven we mensen uit andere landen associëren met de beslissingen van vroegere en huidige leiders. De roekeloze avonturen waar ze in zijn gestort en waar ze meestal onmachtig tegen zijn.

(<https://sammyroelant.wordpress.com/>)

Je vindt ze wijdverbreid op het internet. Websites waar iedereen die in ufo's gelooft welkom is om ervaringen uit te wisselen. Wanneer de wetenschap deze meldingen onder de loep neemt, wordt er meestal een plausibele verklaring gevonden voor het onverklaarbare, vliegende (?) object. Kortom, het onverklaarbare vliegende object wordt een verklaarbaar vliegend object. Een weerballon, een lichtweerkaatsing, een militair vliegtuig, ... voorbeelden genoeg.

Ondanks de terugkerende logische verklaringen voor waargenomen ufo's blijft er een hardnekkige schare aan volgelingen van dergelijke websites bestaan. Ze reageren op deze logische verklaringen met soms van de pot gerukte argumenten. Zo vind je op het web allerhande complottheorieën. Ufo's en aliens, die gevonden werden maar verborgen door de autoriteiten om paniek te voorkomen, is één van de meer populaire. De gedachten zijn vrij zal je zeggen en gelijk heb je. Laat die enkelingen maar raaskallen op het web. Maar wat als je ontdekt dat bijna iedereen rondom je gelooft in ufo's? Wat als plots die complotwebsites 'mainstream media' geworden zijn en iedereen ze leest?

Breitbart

Bij de laatste presidentsverkiezingen in de VS werden dergelijke complotwebsites mainstream media in de VS en misschien worden ze het binnenkort ook in Europa. Websites en kranten zoals

Breitbart News hebben een uitgelezen rechts profiel. Ze leven van controversie en ongenueanceerdheid en schuwen het gebruik van leugens niet om hun punt te maken. Breitbart News maakt zich sterk tegen de stroom van de politiek correcte media in te zwemmen. Feiten en opinies worden door elkaar gehaald en aangedikt met wat verzonnen feiten of 'alternatieve feiten' zoals de woordvoerder van de Amerikaanse president die zich verdedigde voor een flagrante leugen. Breitbart News kant zich tegen een multiculturele samenleving en hun berichtgeving moet vooral aantonen dat deze vorm van samenleven gedoemd is om te mislukken. Daarbij schuwen ze het plat racisme niet. Verhalen over het groot complot van de islamitische wereld om het Westen te islamiseren, gaan er bij de lezers als zoete broodjes in. Erger nog is dat sommige van hun verhalen de traditionele 'ernstige' media halen en ongenueanceerd het grote publiek bereiken.

Onafhankelijke media

De media of de 4de macht is met kritische berichtgeving een noodzakelijke extra toetssteen van de democratische instituties. Niet voor niets is ze voor vele politici een doorn in het oog. In het verleden waren kranten in België gelieerd aan de verschillende politieke partijen. Mensen met een voorkeur voor één partij, lasen de krant van die partij. Deze krant was heel kritisch tegenover andere partijen en deed een oogje dicht

voor de misstappen van de eigen partij. Ze was immers hun broodheer. Die kranten werden gefinancierd door hun politieke partij of waren hun eigendom. Maar gaandeweg wrongen de kranten zich uit het partijkeurslijf en maten zich meer onafhankelijkheid toe.

Hun financiering hangt nu af van het aantal lezers, maar ook en vooral van het aantal adverteerders. Er blijft dus een grote druk op de redacties om niet buiten de lijntjes te kleuren én om hun lezersaantal op te drijven. Ook worden er almaar meer artikels uit andere media overgenomen zonder ze te dubbelchecken op correctheid. Dit soort zaken zijn koren op de molen van populistische media als Breitbart News. Deze journalistieke slordigheden worden dan uitgebreid uitgesmeerd en aangeklaagd. Ze zien zichzelf als het enig onafhankelijk medium dat politici niet naar de mond praat maar hun eigen methodes zijn geen betere manier van werken om de waarheid naar boven te brengen.

Al gaat de leugen nog zo snel, de waarheid achterhaalt hem wel

Dit oude gezegde is nog steeds van toepassing: leugens komen haast altijd uit. Vroeger wist men dit in de politiek. Niet dat politici niet logen, maar ze deden hun uiterste best om dit te verbergen. Onder invloed en met de steun van deze nieuwe vorm van gekleurde en populistische media, doet het er niet meer toe. Flagrante onwaarheden worden losjes

de wereld ingestuurd. De dag daarna wordt de leugen veelal doorprikt door kritischer media, maar dan is de schade al aangericht. Toen de foto van de aangespoelde 3-jarige Aylan de wereld rondging, lanceerde Breitbart News het bericht dat de vader van Aylan een vluchtelingensmokkelaar was. Ook dit bericht dat - zo bleek achteraf - zonder enig waarheidsgehalte was, werd wereldwijd opgepikt. De foto zou sympathie kunnen opwekken voor vluchtelingen en dat moest worden tenietgedaan...

Politici sturen bewust leugens de wereld in, maar bij de laatste Amerikaanse verkiezingen gebeurde dit op een nooit eerder geziene schaal. Maar zo ver moet je niet eens gaan. Staatsecretaris voor Asiel en Migratie, Theo Francken, beschuldigde Artsen zonder Grenzen gratis van mensensmokkel, vicepresident Homans beschuldigde een moskee in Limburg van aan Turkse spionage te doen en Staatssecretaris voor Gelijke Kansen, Zuhair Demir, beschuldigde haar eigen organisatie Unia (Interfederaal Gelijkekansencentrum) ervan zich enkel bezig te houden met de zwarte pietenkwestie. Pertinente leugens die de dag erna doorprikt of weerlegd werden. De drie politici stonden op alle voorpagina's, in sommige gevallen werden vluchtige excuses aangeboden, maar het kwaad was geschied.

(Peter Vanthuyne)

WELKOMST- OF GEBORTEFEEST

Een nieuwe mens op de wereld, dat moet gevierd worden. Wat dacht je van een feest waarin je je diepste wensen en verlangens voor de kleine spruit deelt met iedereen die je dierbaar is?

Goed nieuws! Dat kan met een uniek en persoonlijk welkomst- of geboortefeest. Tijdens dit plechtig moment houdt je samen met alle dierbaren halt en sta je stil bij de wensen en dromen die jullie voor de kleine spruit koesteren, welke opvoeding en levenslessen je wilt meegeven, maar ook welke karaktertrekjes je herkent. Misschien zien jullie zelfs iets van een eigen grootouder in de baby terug! En natuurlijk is het een feest met ballonnen, taart en blije mensen, geen stijf gedoe dus. Zijn er kinderen aanwezig, dan kunnen ook zij in de plechtigheid betrokken worden. Groot of klein, iedereen telt mee.

Een vrijzinnig humanistisch consulent, verbonden aan het huisvandeMens, stipfelt samen met jullie de plechtigheid uit die bij jullie past als persoon, als koppel en als ouder. Samen gaan jullie na wat jullie belangrijk vinden, hoe het ouderschap jullie tot nu toe heeft veranderd en welke rol jullie dierbaren in het leven van jullie kindje vervullen. Samen met de vrijzinnig humanistisch consulent werk je alles van a tot z uit; geen knip-

en plakwerk dus. Heb je al een duidelijk idee en wil je enkel dat duwtje in de rug? Ook dan staat de consulent je graag met raad en daad bij.

Willen jullie een groot feest of vieren jullie liever in intieme kring? Willen jullie het woord nemen of is er eerder een rol achter de schermen voor jullie weggelegd? Ook daarin zoekt de vrijzinnig humanistisch consulent mee naar datgene dat écht bij jullie past. Sommigen houden vlak na de geboorte het geboortefeest, anderen wachten dan weer liever een paar maanden. Ook hier is de keuze aan jullie. Alles kan, niets moet.

Wil je meer weten over zo'n welkomstfeest, kom dan zeker naar 'Jouw baby is een bofkont!' een infovoormiddag voor kersverse of toekomstige ouders over het aanbod van de Bond Moyson, Reddie Teddy en het huisvandeMens. Op zaterdag 17 juni van 10 u tot 11u30 vertellen we jullie daar graag meer over in de Godhuislaan 94 te Roeselare. Mail voor meer info naar rdc.wvl@bondmoyson.be of roeselare@demens.nu of bel het huisvandeMens 051/26.28.20.

(Mieke Deltomme)